

Łukasz Wojtasik

Seksting wśród dzieci i młodzieży

Dziecko Krzywdzone : teoria, badania, praktyka 13/2, 79-98

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Seksting wśród dzieci i młodzieży

ŁUKASZ WOJTASIK

Fundacja Dzieci Niczyje

Seksting to zjawisko polegające na przesyłaniu za pośrednictwem sieci lub publikowaniu online osobistych materiałów o charakterze erotycznym lub pornograficznym. W zależności od przyjętej definicji i metodologii badań problem ten dotyczy od kilku do nawet ponad 40% dzieci i nastolatków. Zjawisko postrzegane przez większość młodych ludzi jako niezagrażające, potrafi być niezwykle dotkliwe, szczególnie w sytuacji upublicznienia prywatnych materiałów erotycznych w sieci. Ponadto często towarzyszą mu zachowania rówieśników o charakterze cyberprzemocowym. Media donoszą o przypadkach samobójstw ofiar sekstingu. Problem związany jest z szerszym zjawiskiem seksualizacji w sieci i mediach. Do sekstingu dochodzi zazwyczaj między młodymi osobami planującymi związek lub w nim będącymi, często w „dowód miłości”. Okazują się, że najbardziej dotknięte sekstingiem są dziewczyny nakłaniane do niego przez chłopców. Ważny jest wymiar prawny problemu – część zachowań sekstingowych może być regulowana przepisami dotyczącymi pornografii dziecięcej. Zjawisko wymaga dokładniejszego opracowania teoretycznego, pogłębionych badań jakościowych oraz działań profilaktycznych adresowanych do młodych ludzi angażujących rodziców, profesjonalistów pracujących z dziećmi, szkoły oraz dostawców usług internetowych.

SŁOWA KLUCZOWE:

SEKSTING, DZIECI, INTERNET, CYBERPRZEMOC, PROFILAKTYKA

Wprowadzenie

Wykorzystanie możliwości, jakie dają nowe media oraz zapewnienie ich najmłodszym użytkownikom bezpieczeństwa wymaga stałego monitorowania nowych trendów. W ostatnich latach szczególnie

istotna w tym względzie stała się popularność społeczności internetowych oraz telefonów komórkowych. Z szerokiego spektrum możliwości portali społecznościowych – jak publikowanie oraz komentowanie zdjęć i filmów, a także komunikacja między użytkownikami – korzysta już niemal 90% nastolatków w wieku 14–17 lat. Najczęściej zakładają konto na Facebooku (78,4%) i NK (74,8%). Serwisy społecznościowe rzadziej wymieniane przez młodzież to Twitter, Fotka, Grono, Photoblog, Myspace i inne (Makaruk, 2013).

Zaskakująca jest popularność portali społecznościowych wśród młodszych internautów – 68% dzieci w wieku 7–14 lat odwiedza serwis Facebook, mimo że formalnie jest on dostępny dla osób, które ukończyły 13 lat (Megapanel, 2014).

W Polsce wśród dzieci niespodziewanie wysoka jest również popularność telefonów komórkowych – badania wskazują, że posiada je aż 83% 10-latków¹ (Yapp, 2012). Natomiast z badania EU NET ADB wynika, że młodzi ludzie przy użyciu telefonów często łączą się z internetem. Codzienne łączenie się w ten sposób z siecią deklaruje 55% uczniów III klas szkół gimnazjalnych, a brak takich doświadczeń jedynie co piąty z reprezentatywnej próby dzieci w tym wieku (EU NET ADB, 2012). Dużą popularność urządzeń mobilnych z dostępem do sieci potwierdzają deklaracje rodziców, według których 55% dzieci wieku gimnazjalnym posiada własny telefon lub tablet z dostępem do internetu. Połowa z nich łączy się z siecią w domu, 20% poza domem za pośrednictwem wifi, 18% – pakietu abonamentowego, a co piąty nie korzysta z możliwości mobilnego dostępu do sieci (EU Kids Online, 2011).

Według wielu badań korzystanie z serwisów społecznościowych oraz telefonów komórkowych korzystnie wpływa na rozwój młodych ludzi – kształci ich umiejętności komunikacyjne, społeczne oraz techniczne (O’Keeffe, Clarke-Pearson, 2011). Wysoki poziom bez troski młodych internautów, przy ich jednoczesnej dużej podatności na presję rówieśniczą, sprawia jednak, że korzystanie z nowych mediów wiąże się dla nich z zagrożeniami, wśród których coraz częściej wymienia się seksting – zjawisko polegające na rejestrowaniu i przesyłaniu osobistych materiałów o charakterze seksualnym za pośrednictwem sieci komórkowej lub internetu.

W ostatnich latach o tym zjawisku donoszą media, często w skandalizującym tonie, zwracając uwagę na jego dramatyczne konsekwencje i powiązanie z innymi problemami, jak cyberprzemoc czy uwodzenie w sieci.

1 Najwyższy wynik w 12 badanych krajach, przy międzynarodowej średniej na poziomie 45%. Wyniki w pozostałych krajach: Wielka Brytania – 73%, Brazylia – 73%, Niemcy – 69%, Meksyk – 68%, Chiny – 49%, Hiszpania – 37%, USA – 31%, Australia – 31%, Japonia – 20%, Kanada – 17%, Francja – 10%.

Problem kojarzony jest również z szerszym zjawiskiem seksualizacji młodych ludzi w sieci, związanym z kształtowaniem ich świadomości seksualnej i relacji społecznych pod wpływem powszechnie dostępnych tam materiałów o charakterze pornograficznym i erotycznym (Phippen, 2012).

Zjawisko sekstingu wśród dzieci i młodzieży jest omawiane także w kontekście prawnym, gdyż w części przypadków obejmuje rejestrowanie i udostępnianie materiałów pornograficznych z udziałem nieletnich.

Wagę problemu, ze wskazaniem ustaleń badawczych, podkreślają organizacje zajmujące się problemem przemocy wobec dzieci, dedykując mu coraz częściej oddziaływania profilaktyczne, jak kampanie społeczne czy programy edukacyjne.

Skali problemu nie rozstrzygają jednoznacznie coraz liczniejsze wyniki badań, z których – w zależności od metodologii oraz przyjętej definicji – wynika, że zjawisko dotyczy od kilku do kilkudziesięciu procent dzieci i nastolatków (Wolak, Finkelhor, Mitchell, 2012).

W Polsce o problemie sekstingu mówi się stosunkowo od niedawna. Brakuje opracowań i badań na ten temat. Poświęcono mu również niewiele propozycji edukacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży. Dlatego zasadna wydaje się analiza teoretycznych konceptów zjawiska sekstingu, statystycznych i jakościowych ustaleń badawczych poświęconych temu problemowi, oraz refleksja dotycząca rekomendowanych działań profilaktycznych.

Czym jest seksting?

Termin *seksting* (ang. *sexting*) powstał na początku bieżącego stulecia z połączenia słów *sex* oraz *texting* w odniesieniu do zjawiska przesyłania między użytkownikami telefonów komórkowych wiadomości tekstowych o charakterze seksualnym (Temple i in., 2012).

Z czasem, wraz z rosnącą popularnością telefonów komórkowych z wbudowanym aparatem fotograficznym, za seksting zaczęto uznawać również przesyłanie czy odbieranie obrazów (zdjęć i filmów) o charakterze seksualnym.

W erze konwergencji mediów, kiedy komputery stacjonarne, laptopy czy tablety zapewniają dostęp do wielu serwisów komunikacyjnych umożliwiających przesyłanie filmów czy zdjęć, a powszechne i popularne smartfony poza telefonowaniem pozwalają łączyć się z internetem, ograniczanie pojęcia sekstingu do aktywności z wykorzystaniem sieci komórkowej wydaje się nie przystawać do realiów. Tym niemniej, część autorów definicji sekstingu w dalszym ciągu tak

definiuje ten fenomen (Walrave, Heirman, Hallam, 2012). Czasami, jak w przypadku amerykańskiego ośrodka badawczego Pew Research Center, stosowana jest jeszcze bardziej zawężająca definicja, uznająca seksting za przesyłanie lub otrzymywanie nagich lub prawie nagich zdjęć lub filmów o charakterze seksualnym przedstawiających ich autora lub kogoś znajomego za pośrednictwem telefonu komórkowego – nie zaliczająca więc do niego wiadomości tekstowych o charakterze seksualnym (Lenhart, 2009).

Rozbieżności definicyjne dotyczą również określenia uczestników sekstingu – niektórzy ograniczają ich do dzieci i młodzieży, inni nie stawiają ograniczeń wiekowych. Różnie określa się też charakter obrazów przesyłanych w ramach sekstingu – od ogólnego terminu „materiały o charakterze seksualnym” przez bardziej określone, ale w dalszym ciągu szerokie pojęcie „nagie lub prawie nagie” po definicje ograniczające zjawisko do przesyłania materiałów niezgodnych z prawem, czyli określanych potocznie mianem pornografii dziecięcej (Lounsbury, Mitchell, Finkelhor, 2011).

Istotną, a stosunkowo rzadko podejmowaną w rozważaniach dotyczących definicji sekstingu, jest kwestia motywacji młodych ludzi do rejestrowania materiałów o charakterze seksualnym i „obrotu” nimi. Amerykańscy badacze zaproponowali typologię rozróżniającą dwa podstawowe rodzaje sekstingu: kwalifikowany (przypadki z elementami przymusu, możliwą manipulacją ze strony osoby dorosłej, z naruszeniem prawa) i eksperymentalny (sytuacje głównie między rówieśnikami, będące elementem poszukiwania lub realizowania romantycznej relacji).² Autorzy opracowania zaproponowali zamiennie wobec terminu seksting stosowanie określenia „obrazy o charakterze seksualnym wyprodukowane przez młodzież”³ (Mitchell, Finkelhor, Jones, Wolak, 2012).

Z często cytowanych w piśmiennictwie szerokich definicji, przystających do realiów korzystania przez młodych ludzi z mediów elektronicznych, warto przytoczyć następujące charakterystyki sekstingu: „wymiana wiadomości i obrazów o charakterze seksualnym” (Livingstone, 2012) i „rejestrowanie, wymiana oraz przesyłanie nagich lub prawie nagich obrazów” (Lenhart, 2009) za pośrednictwem telefonu komórkowego lub internetu.

Definicje sekstingu nie podnoszą kwestii jego możliwych konsekwencji. Niezwykle ważne jest jednak postrzeganie tego problemu w powiązaniu z innymi szkodliwymi zjawiskami. Do najważniejszych należy przemoc rówieśnicza

2 Oryg: aggravated vs. experimental.

3 Oryg: Youth-produced sexual images.

z użyciem mediów elektronicznych, określana ogólnie cyberprzemocą czy, zgodnie z typologią proponowaną przez Pyżalskiego (2009), cyberbullyingiem lub agresją elektroniczną. Zdarza się bowiem, że materiały rejestrowane w procesie sekstingu zostają upublicznione w sieci, co samo w sobie może stanowić akt agresji elektronicznej lub otwierać pole do tego typu zachowań ze strony internautów w postaci kolejnych udostępnień, komentarzy, przeróbek itp. Konsekwencją takiej sytuacji bywa również „klasyczna” przemoc rówieśnicza, z którą ofiara spotyka się w swoim środowisku lokalnym, głównie w szkole.

Głośne przypadki

Společne wyobrażenie o zjawisku sekstingu wśród młodych ludzi powstaje głównie na podstawie przekazów medialnych. Niewątpliwie nie dają one reprezentatywnego obrazu zjawiska, gdyż koncentrują się na wybranych, konkretnych, najbardziej bulwersujących i często tragicznych historiach. Warto jednak na wstępnym etapie diagnozy zjawiska, z wszelkimi zastrzeżeniami, przyjrzeć się możliwym konsekwencjom sekstingu widzianym z perspektywy doniesień prasowych.

Jednym z pierwszych głośnych medialnych przypadków sekstingu była historia amerykańskiej nastolatki z Ohio, Jessiki Logan. Dziewczyna wysłała z telefonu komórkowego nagie zdjęcia swojemu chłopakowi. Po tym, gdy zerwali, chłopak rozesłał je do uczniów szkoły dziewczyny i innych okolicznych uczelni. Jessica była wyzywana i prześladowana. Po jakimś czasie opowiedziała swoją historię w lokalnej telewizji, by przestrzec swoje rówieśniczki przed sekstingiem. Niedługo potem – 3 lipca 2008 roku w wieku 18 lat popełniła samobójstwo (Kazadin, 2009).

Rok później amerykańskie media obiegła podobna historia 13-letniej Hope Witsell z Florydy. Zdjęcia jej nagich piersi, które przesłała swojemu chłopakowi trafiły w niepowołane ręce, następnie do sieci i szybko stały się popularne wśród uczniów okolicznych szkół. Dziewczyna nie wytrzymała fali krytyki i prześladowania. Powiesiła się w swoim pokoju. Jeszcze po śmierci Hope Witsell na profilach założonych w celu jej prześladowania w serwisach społecznościowych MySpace i Facebook pojawiały się prześmiewcze wpisy i komentarze na jej temat (Kaye, 2010).

W amerykańskich doniesieniach prasowych z ostatnich lat można trafić na wiele artykułów koncentrujących się na prawnych konsekwencjach sekstingu. Za

przykład może posłużyć głośna sprawa 14-letniej Margerite, która wysłała nagie zdjęcia swojemu chłopakowi. Kiedy para się rozstała, chłopak przesłał zdjęcia koleżance Margerite, a ta rozesłała je do wszystkich swoich kontaktów telefonicznych i internetowych z niewybredną prośbą: „Kto uważa, że ta dziewczyna jest dziwką, niech roześle to zdjęcie swoim znajomym”. Zdjęcia trafiły do tysięcy osób. Finał sprawy był możliwie łagodny dla jej ofiary. Mimo fali nienawistnych komentarzy, przy wsparciu rodziców i rówieśników Margerite odzyskała równowagę psychiczną. Jej były chłopak i dwie dziewczyny biorące udział w rozsyłaniu zdjęć usłyszeli wyroki za rozpowszechnianie pornografii dziecięcej. Prawne konsekwencje złagodzone wobec pojednania sprawców z ofiarą i ich zaangażowania w akcje społeczne na rzecz przeciwdziałania sekstingowi (Hoffman, 2011).

Światową ikoną problemu sekstingu jest przypadek kanadyjskiej uczennicy Amandy Todd. Niespełna 16-letnia Amanda poznała na wideoczacie mężczyznę, który namówił ją do pokazania przed kamerą piersi, a następnie szantażował i prześladował – pod groźbą upublicznienia jej nagich zdjęć domagał się kolejnych pokazów. Gdy zdjęcia trafiły do sieci, dziewczyna stała się obiektem drwin ze strony rówieśników. Przeszła załamanie nerwowe i depresję. Mimo przeprowadzki i zmiany szkoły nie potrafiła odciąć się od historii krążących w sieci zdjęć. Kiedy ktoś na Facebooku założył jej fałszywe konto ilustrowane jej nagą fotografią podjęła nieudaną próbę samobójczą. Niedługo później opublikowała w serwisie YouTube dziewięciominutowy dramatyczny film, w którym na kolejno pokazywanych kartkach opisała swoją historię⁴. Film zwrócił uwagę i mediów wielu przedstawicieli kanadyjskiego życia publicznego na problem sekstingu i cyberprzemocy, ale też nasilił falę nienawiści pod adresem dziewczyny. Po miesiącu, w październiku 2012 roku Amanda Todd odebrała sobie życie. Do dzisiaj film na YouTube z jej udziałem doczekał się dziesiątków milionów odsłon i za zgodą rodziny jest wykorzystywany w akcjach na rzecz przeciwdziałania przemocy w sieci (Mungin, 2012).

W 2006 roku polskie media obiegła tragiczna historia 14-letniej Ani – uczennicy jednego z gdańskich gimnazjów. Pod nieobecność nauczyciela w klasie, dwóch chłopców siłą ją rozebrało i dotykało pozorując gwałt. Trzeci chłopiec nagrywał całe zajście telefonem komórkowym. Dziewczyna nie zniosła upokorzenia – następnego dnia zamknęła się w pokoju i popełniła samobójstwo przez powieszenie. Zarejestrowany telefonem materiał został zabezpieczony przez policję i nigdy nie trafił do sieci. Domniemywano jednak, że sama groźba jego upublicznienia mogła

4 <http://www.youtube.com/watch?v=vOHXGNx-E7E>.

doprowadzić dziewczynę do ostateczności. Historia gdańskiej gimnazjalistki nie jest klasycznym przypadkiem sekstingu – przywoływana jest raczej jako tragiczny przypadek przemocy rówieśniczej, jednak jej okoliczności i rozgłos przyczyniły się również do dyskusji o zagrożeniach związanych z telefonami komórkowymi i przesyłaniem za ich pomocą zdjęć o charakterze seksualnym (Abramowicz, 2006).

W polskich mediach nie brakuje jednak doniesień o przypadkach sekstingu.

Jesienią 2006 roku 14-letnia dziewczyna z podtoruńskiej Chełmży zrobiła sobie w domu nagie zdjęcia i wysłała je przez komunikator Gadu-Gadu (GG) do 22-letniego chłopaka z intencją zawarcia bliższej znajomości. Ten, wraz z kolegami, upublicznił zdjęcia – po krótkim czasie krążyły one między uczniami chełmżyńskich szkół. Sprawa zrobiła się głośna, kiedy trzech sprawców rozsyłania fotografii 14-latki zostało skazanych na kary pozbawienia wolności (Dolecki, 2008), co było jednym z pierwszych w Polsce wyroków za takie przestępstwo. Podobna historia zdarzyła się w 2010 roku w Słubicach, gdzie 21-letni mężczyzna usłyszał zarzut rozpowszechniania wizerunku bez zgody jego właściciela po tym, jak rozsyłał znajomym pocztą elektroniczną pozyskane za pośrednictwem GG nagie zdjęcia poznanej w sieci 18-latki (PAP, 2010).

W następnym roku media donosiły o nastolatce z Chełma, która w nocy, pod wpływem alkoholu nawiązywała kontakty towarzyskie na czatach i za pośrednictwem komunikatora. Zachęcona przez 17-letniego chłopaka zaprezentowała się nago przed internetową kamerą. Zarejestrowany film trafił na YouTube i krążył w sieci w formie zdjęć m.in. wśród kolegów gimnazjalistki. Sprawą zajęła się policja (Polska Times, 2011).

W 2013 roku medialny rozgłos zyskała historia niepełnoletniej uczennicy jednego z liceów w Łomży – nagie zdjęcia pozującej przed lustrem dziewczyny przesyłane chłopakowi w dowód miłości zostały przez niego upublicznione i błyskawicznie stały się popularne w środowisku rówieśniczym dziewczyny m.in. za sprawą licznych publikacji w serwisie Facebook (Grzymikowski, 2013).

Specyfika zjawiska – wyniki badań jakościowych

Seksting, obok tragicznych i spektakularnych przypadków, jest codziennością młodych ludzi. Rozmowa z nimi o roli nowych mediów i internetu w ich życiu oraz o doświadczeniach, uczuciach, motywacjach związanych z rejestrowaniem i przesyłaniem drogą elektroniczną materiałów o charakterze seksualnym, pozwala na lepsze zrozumienie zjawiska i budowanie skutecznych strategii profilaktycznych.

Jedno z pionierskich badań jakościowych omawianej problematyki „A qualitative study of children, young people and ‘sexting’” zostało przeprowadzone w maju 2012 roku przez uznaną brytyjską organizację NSPCC (Ringrose, Gill, Livingstone, 2012). Jego respondentami było 35 uczniów dwóch poziomów nauczania, ósmego (12–13 lat) i dziesiątego (14–15 lat) z dwóch londyńskich szkół. Wzięli oni udział w spotkaniach fokusowych oraz zostali poproszeni o zgodę na analizę ich profili w portalu Facebook, na podstawie której 22 z nich wytypowano do indywidualnych rozmów. Seksting potraktowano szeroko – nie ograniczając go do konkretnych form czy wykorzystywanych mediów. Autorzy zastrzegli w raporcie, że z uwagi na dobór próby i jej liczebność badania należy uznać za pilotażowe i generalizowanie ich wyników nie jest uprawnione, chociaż rzucają one światło na problem znany jedynie pobieżnie, głównie z mediów.

Wśród podstawowych ustaleń badawczych zwrócono uwagę, że wbrew powszechnej opinii, dla młodych ludzi głównym zagrożeniem związanym z technologiami nie jest zagrożenie ze strony obcych, ale seksualna presja ze strony rówieśników.

Respondenci zapytani o skojarzenia z terminem seksting wymieniali dużo szersze spektrum zachowań niż przyjmuje większość definicji: proszenie dziewczyn przez chłopców o zdjęcia w staniku, bikini, topless; chwalenie się przez chłopców posiadaniem takich zdjęć w telefonie; przesyłanie między sobą przez chłopców i dziewczyny wiadomości charakterze seksualnym za pośrednictwem telefonu lub internetu; negocjowanie propozycji seksualnych w sieci; oglądanie i rozsyłanie pornografii przez telefon; wykorzystywanie fotografii o charakterze seksualnym na Facebooku lub w innych serwisach.

Seksting wedle relacji młodych ludzi jest zjawiskiem powszechnie występującym wśród ich rówieśników. Bywa aktywnością wymuszoną – towarzyszy mu nękanie, prześladowanie i inne formy przemocy rówieśniczej w sieci. Najbardziej dotknięte sekstingiem okazują się dziewczyny nakłaniane do niego przez chłopców. Wyraźne obecne w ocenie udziału młodych ludzi w aktywnościach o charakterze seksualnym online są podwójne standardy z uwagi na płeć – chłopcy uczestniczący w sytuacjach określanych mianem sekstingu są zazwyczaj usprawiedliwiani, podziwiani, wysoko oceniani, podczas gdy aktywne seksualnie dziewczyny są oceniane negatywnie, często przy użyciu wulgarnych epitetów. Presja ze strony chłopców i uległość dziewczyn jest wiązana z wzorcami kultury masowej płynącymi z internetu i innych mediów. Ponadto autorzy raportu zwracają uwagę, że rozwój technologii nasila przedmiotowe traktowanie dziewczyn – pojawianie się nowych funkcjonalności telefonów komórkowych, serwisów

społecznościowych i narzędzi komunikacyjnych zwiększa na nie presję rejestrowania, przesyłania, publikowania i poddawania ocenie swojego wizerunku. Dobrym przykładem obrazującym to spostrzeżenie respondentów jest bijąca w ostatnim czasie rekordy popularności aplikacja Snapchat, która pozwala rejestrować smartfonem zdjęcia i krótkie filmy i wysyłać je znajomym. Nowość polega na tym, że nadawca określa po jakim czasie (maksymalnie 10 sekund) materiały te przestają być widoczne w telefonie odbiorcy. W związku z tym Snapchat wykorzystywany jest często w procesie sekstingu. Przeświadczenie, że materiał zniknie bezpowrotnie ośmiela nadawcę. Tymczasem zręczne posługiwanie się telefonem pozwala na zarejestrowanie obrazu nim zniknie. Ponadto umożliwiają to coraz popularniejsze aplikacje tworzone specjalnie po to, by ominąć ograniczenia czasowe widoczności obrazów w aplikacji Snapchat.

Brytyjskie badania miały swoją kontynuację już w grudniu 2012 roku. UK Safer Internet Center we współpracy z NSPCC, wykorzystując zbliżoną metodologią przeprowadziły badania „Sexting: An Exploration of Practices, Attitudes and Influences” (Seksting: rozpoznanie praktyk, postaw i wpływów) (Phippen, 2012). Główną grupą respondentów było podzielonych na 12 grup fokusowych 120 uczniów w wieku 13–14 lat z sześciu szkół. Dobór i liczebność próby uprawniała do uogólnień w odniesieniu do młodzieży z Wysp Brytyjskich.

Ponownie okazało się, że w opiniach młodych ludzi seksting jest zjawiskiem powszechnym. Co ważne, jest on traktowany jako część ich codziennego życia, a nie coś bulwersującego czy zaskakującego.

Co ciekawe, rozmawiając z młodymi ludźmi o praktyce sekstingu badacze odnotowali, że wbrew wcześniejszym ustaleniom i przekonaniom, to zjawisko nie dotyczy głównie młodych ludzi będących w związku, a raczej par w fazie nawiązywania bliskiej znajomości. Chłopcy często proszą dziewczyny o przesłanie zdjęcia i na tej podstawie decydują, czy się z nimi spotkają. Nie jest regułą, że dziewczyny ulegają takim prośbom. Same prawie nigdy nie przesyłają takich prośb do chłopców. Jeżeli chłopcy przesyłają lub publikują swój wizerunek o charakterze seksualnym, to raczej z własnej inicjatywy. W przeciwieństwie do wyników wcześniejszego badania NSPCC, respondenci nie akcentowali przemocowego charakteru zjawiska sekstingu.

Młodzi ludzie zapytani o sposoby reagowania na niepokojące sytuacje związane z sekstingiem – np. gdy ich zdjęcie trafia do sieci, jako jedyną grupę wsparcia wskazują swoich rówieśników. Zgodnie uznają, że poszukiwanie pomocy u rodziców, nauczycieli, czy policji jest wykluczone. Jako przyczynę podawali strach przed oceną z ich strony.

Wnioski z powyższych badań oraz refleksje wielu innych badaczy problemu wskazują, że mechanizmy towarzyszące sekstingowi są mocno powiązane z szerszym zjawiskiem seksualizacji. Beztroskie podejście do dysponowania swoim wizerunkiem o charakterze seksualnym, podmiotowe traktowanie dziewczyn, dbałość o wygląd i gotowość do krytykowania osób odbiegających od wyznawanych kanonów wyglądu to w dużej mierze wpływ wzorców płynących z przekazów medialnych, głównie elektronicznych – reklam, teledysków, relacji z życia gwiazd show-biznesu czy w końcu popularnych wśród młodych materiałów pornograficznych zastępujących im często rzetelną edukację seksualną.

W Polsce dotychczas nie prowadzono badań jakościowych dotyczących problemu sekstingu wśród młodych ludzi.

Skala problemu

Wobec braku konsensusu odnośnie definicji sekstingu trudno jest jednoznacznie określić skalę tego zjawiska. W zależności od wieku badanych oraz przyjętej definicji problemu, szacuje się, że dotyczy on od kilku do nawet ponad 40 procent młodych ludzi.

W jednym z pierwszych badań sekstingu „Sex and Tech” przeprowadzonych przez amerykańską organizację National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy w 2009 roku ustalono, że 48% młodych ludzi w wieku 13–19 lat wysłało lub opublikowało w sieci lub za pomocą telefonu komórkowego nagie bądź prawie nagie zdjęcia lub filmy ze swoim udziałem – większość z nich deklarowała, że adresatami byli ich partnerzy w relacji, jednak 21% dziewczyn i 39% chłopców, którzy wysłali takie materiały deklarowało, że ich adresatem był ktoś, z kim dopiero chcieli zawrzeć znajomość lub umówić się na randkę. Spośród respondentów, którzy przyznali się do wysyłania zdjęć lub filmów o charakterze seksualnym, 15% zadeklarowało, że ich adresatem był ktoś, kogo znali tylko online (National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy, 2009).

W badaniu przeprowadzonym w tym samym roku w ramach amerykańskiego projektu „PEW Internet & American Life Project” wśród młodzieży w wieku 12–17 lat, w którym ograniczono pojęcie sekstingu do przesyłania materiałów o charakterze seksualnym przez telefon komórkowy, okazało się, że nadawcami takich treści było 4%, a odbiorcami 15% respondentów. Starsza młodzież doświadczała takich sytuacji dużo częściej – wśród 17-latków znalazło się 8%

nadawców i 30% odbiorców, podczas gdy wśród 12-latków „jedynie” po 4% zarówno nadawców, jak i odbiorców (Lenhart, 2009).

W badaniu brytyjskiej młodzieży w wieku 11–17 lat przeprowadzonym przez organizację South West Grid for Learning w listopadzie 2009 roku we współpracy z Uniwersytetem w Plymouth wykazano natomiast, że 40% respondentów zna kogoś, kto uczestniczył w wymianie obrazów o charakterze seksualnym (Pippen, 2009).

Amerykańscy eksperci poddali krytycznej ocenie pionierskie badania skali problemu (m.in. wyżej wymienione) zarówno w warstwie definicyjnej, jak i metodologicznej. W opracowaniu „Prawdziwa skala sekstingu” zwrócili uwagę na potrzebę ujednoczenia definicji problemu, proponując sprowadzenie go jedynie do zachowań zabronionych prawem, więc rejestrowania i przesyłania obrazów seksualnych z własnym udziałem, a co za tym idzie dobór próby badawczej ograniczonej do osób poniżej 17 roku życia – wynikający z obowiązującej w Stanach Zjednoczonych prawnej kwalifikacji takich materiałów (Lounsbury, Mitchell, Finkelhor, 2011).

Idąc tym tropem zespół naukowców związanych z Uniwersytetem New Hampshire przeprowadził w 2011 roku w reprezentatywnej próbie amerykańskich nastolatków (10–17 lat) badanie skali sekstingu zdefiniowanego jako przesyłanie obrazów seksualnych za pośrednictwem telefonu komórkowego, internetu i innych mediów elektronicznych. Okazało się, że 2,5% respondentów zarejestrowało się lub zostało zarejestrowanych na zdjęciach lub filmach nago lub prawie nago. Odsetek ten zmniejszył się do 1% przy ograniczeniu definicji do materiałów o wyraźnie seksualnym charakterze (np. prezentujących nagie piersi lub genitalia). Wśród uczestników badania 7,1% zadeklarowało otrzymanie materiałów przedstawiające nastolatków nago lub prawie nago, a 5,9% – otrzymanie materiałów o wyraźnie seksualnym charakterze (Mitchell, Finkelhor, Jones, Wolak, 2012).

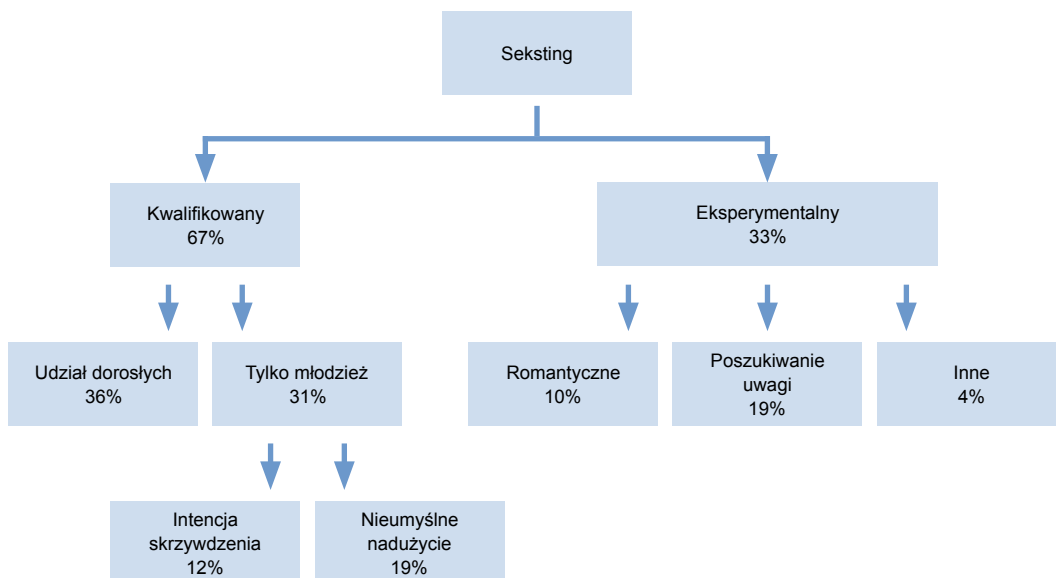
W 2012 roku ten sam zespół badawczy przeprowadził analizę sekstingu rozumianego wąsko – jako sytuacje związane rejestrowaniem przez młodych ludzi materiałów o charakterze pornograficznym na podstawie reprezentatywnej próby akt będących w posiadaniu amerykańskiej policji (Wolak, Finkelhor, Mitchell, 2012). Do przedstawienia wyników badania opracowano typologię dzielącą przypadki sekstingu na dwie szerokie kategorie: *kwalifikowane* i *eksperymentalne*⁵. Przypadki kwalifikowane były związane z dodatkowymi kryminalnymi i nadużyciowymi okolicznościami rejestracji, przesyłania i posiadania materiałów o charakterze seksualnym. Opracowano dla tej kategorii dwie podkategorie: sytuacje z udziałem

5 Oryg: Aggravated vs. experimental.

dorosłych (np. zmuszających do produkcji czy wysłania materiałów) oraz sytuacje z wyłącznym udziałem młodych ludzi. Ostatnią podkategorię dodatkowo podzielono na intencjonalne krzywdzenia (np. wymuszenie, szantaż, wykorzystywanie seksualne) i nadużycie (np. rejestrowanie materiału lub prezentowanie go bez zgody lub wbrew sprzeciwowi prezentowanej w nim osoby). Przypadki określone jako seksting eksperymentalny nie były związane z udziałem dorosłych oraz intencją krzywdzenia lub nadużycia, a raczej niebezpiecznymi praktykami wieku dojrzewania. Podzielono je na trzy podkategorie: *romantyczne*, czyli sytuacje rejestrowania i przesyłania materiałów do partnera lub partnerki, *poszukiwanie uwagi*, czyli rejestrowanie materiałów w celu zaistnienia w sieci lub zwrócenia na siebie uwagi wybranej osoby, oraz *inne*.

Z 3477 spraw związanych z sekstingiem z udziałem młodzieży zarejestrowanych w latach 2008–2009 przez amerykańską policję, większość (67%) zakwalifikowano jako kwalifikowane, a 33% jako eksperymentalne. Rozkład procentowy podkategorii przyporządkowanych do dwóch wyróżnionych typów sekstingu zaprezentowano na rysunku.

Rysunek.

Źródło: *Pediatrics*. Pobrane z: <http://pediatrics.aappublications.org/content/129/1/4/F2.large.jpg>.

Zjawisko sekstingu wśród nastolatków było przedmiotem badań EU Kids Online prowadzonych w 15 krajach europejskich w 2012 roku. W Polsce blok pytań kwestionariuszowych poświęconych tej problematyce zaprezentowano reprezentatywnej próbie 805 respondentów w wielu 11–16 lat. Poprzedzało go opisowe wprowadzenie: „W internecie ludzie robią różne rzeczy. Czasami wysyłają do innych obrazki, zdjęcia lub filmy związane z seksem, przedstawiające nagich ludzi albo ludzi podczas seksu”. Kwestię doświadczania sekstingu potraktowano jednak szerzej pytając respondentów, czy w ciągu ostatniego roku widzieli w internecie treści (zdjęcia, filmy lub teksty) o charakterze seksualnym. Twierdząco odpowiedziało 14,6% badanych, co niemal pokrywa się z średnią europejską, która wynosi 15%. Spośród badanych, 19,6% twierdziło, że były to materiały przedstawiające akt seksualny. Co dziesiąty badany (10,6%) miał kontakt z treściami seksualnymi codziennie lub prawie codziennie. Wraz z wiekiem rośnie odsetek dzieci z takimi doświadczeniami – od 9,2% u 11-latków do 22,6% u 16-latków. Namawiania na rozmowę na tematy dotyczące seksu doświadczyło 3,1% dzieci-odbiorców treści o charakterze seksualnym, a 5,2% było proszonych o przesłanie nagich zdjęć.

Przesyłanie lub publikowanie zdjęć o charakterze seksualnym jest zdecydowanie rzadszym doświadczeniem młodych internautów niż ich otrzymywanie lub oglądanie – 1,9% dzieci w wieku 11–16 lat zadeklarowało takie doświadczenia w ciągu ostatniego roku. Średnia europejska to 4%. Autorzy badania zastrzegli, że tak mała liczba nie dała podstaw do miarodajnej pogłębionej analizy tego wyniku (Kirwil, 2014).

W 2014 roku NASK wraz agencją Research NK przeprowadził wśród użytkowników serwisu nk.pl w wieku 13–16 lat badanie poświęcone zjawisku sekstingu z wykorzystaniem wideoczatów. Wynika z niego, że ponad połowa nastolatków ma za sobą doświadczenie rozmowy wideo online (54%). Niemal wszyscy (95%) wykorzystali bądź wykorzystują w tym celu komunikatory, jak Skype czy GG, a 14% czaty wideo na stronach internetowych. Najczęściej były to kontakty z rodziną (66%) i znajomymi poznanymi poza internetem (66%), ale również z osobami poznanymi w sieci (16%) lub zupełnie obcymi (4%). Ponad połowa respondentów (56%) słyszała o zjawisku wykorzystywania kamerek internetowych do transmisji treści erotycznych, a blisko co dziesiąty (8%) przyznał, że zna kogoś, kto prezentuje zachowania seksualne na wideoczacie. Kluczowe wyniki badania, dotyczące doświadczania sekstingu na wideoczatach, pokazały, że 8% spośród osób korzystających z wideoczatów natrafiło w nich na treści seksualne prezentowane przez osoby nieletnie (częściej dziewczyny niż chłopcy – 11 vs 6%), a 9% użytkowników wideoczatów było w sieci namawianych do rozbierania się lub

prezentowania innych zachowań seksualnych (częściej dziewczyny niż chłopcy – 12 vs 6%). Co najistotniejsze, do rozbierania się lub innych zachowań seksualnych podczas wideorozmowy przyznało się 2% nastolatków korzystających z wideoczatów (NASK, 2014).

W przełożeniu na całą populację nastolatków w wieku 13–16 lat można szacować, że odsetek ten byłby niemal o połowę mniejszy, a więc w okolicach 1% (Na straży sondaży, 2014).

Seksting a prawo

W polskim kodeksie karnym nie ma przestępstwa o nazwie seksting. Biorąc jednak pod uwagę cechy tego zjawiska, w wielu przypadkach można uznać, że narusza ono polskie prawo karne wypełniając znamiona kilku przestępstw. Seksting w ogólnym sensie wypełnia znamiona przestępstwa prezentowania pornografii. Nowelizacja kodeksu karnego, która weszła w życie 26 maja 2014 roku zakazuje bowiem utrwalania treści pornograficznych z udziałem małoletniego do 18 roku życia (art. 202 § 4 kk). Zatem jakiegokolwiek formy utrwalania treści o charakterze seksualnym na nośnikach elektronicznych z udziałem osoby poniżej 18 roku życia są w Polsce karalne.

Ponadto zakazane jest również prezentowanie, rozpowszechnianie, produkcja, utrwalanie, sprowadzanie, przechowywanie, posiadanie treści pornograficznych z udziałem małoletniego do 18 roku życia (art. 202 § 3 kk). Również osoba, która przechowuje, posiada lub uzyskuje dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego podlega karze (art. 202 § 4 kk).

Chroniony tymi przepisami jest małoletni do 18 roku życia, co daje ochronę prawną przed zjawiskiem sekstingu. Dla samej karalności nie ma znaczenia zgoda osoby czy też jej stosunek do utrwalania jej nagiego wizerunku – w świetle prawa jest to przestępstwo.

Jeżeli uzyskanie materiałów o charakterze seksualnym (utrwalenie wizerunku nagiej osoby lub osoby podczas czynności seksualnej) od małoletniego odbyło się z użyciem przemocy, groźby bezprawnej lub podstępem sprawca takiego działania będzie odpowiadał karnie (art. 191a kk). Będzie odpowiadał również wtedy, kiedy tak zdobyte materiały rozpowszechnia bez zgody osoby, którą np. nagrano lub sfotografowano nago.

Osoby poniżej 18 roku życia zaangażowane w seksting nie są zwolnione z odpowiedzialności za swoje czyny. Nieletni w wieku 13–17 lat odpowiada za wyżej

opisane czyny karalne przed sądem rodzinnym i nieletnich. Osoby po ukończeniu 17 roku życia odpowiadają za przestępstwa przed sądem karnym.

W przypadku sekstingu i jego konsekwencji możliwe jest również dochodzenie roszczeń cywilnych (odszkodowanie, zadośćuczynienie) na drodze postępowania cywilnego, gdyż seksting zdecydowanie narusza dobra osobiste człowieka podlegające ochronie prawnej, takie jak: zdrowie, wolność, cześć, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji.

Jak zapobiegać sekstingowi

Profilaktyka sekstingu wymaga szerokich działań uświadamiających opinii społecznej specyfikę i skalę tego problemu. Służyć temu mogą m.in. kampanie społeczne, szerokie akcje informacyjne i idące za nimi komunikaty medialne. Świadomość powszechności i wagi sekstingu pozwoli na uznanie go za istotny problem społeczny i zaangażowanie w jego profilaktykę przede wszystkim rodziców, szkół, profesjonalistów pracujących z dziećmi oraz dostawców usług internetowych.

Wobec powszechnej dostępności sieci dla młodych ludzi, powinnością szkoły są systemowe działania na rzecz ich bezpieczeństwa online. Za główne elementy takich zabiegów uznaje się zapewnienie bezpiecznej szkolnej infrastruktury informatycznej, uwzględnienie zasad bezpieczeństwa w sieci w regulaminie szkoły i regulaminach pracowni informatycznych, ustalenie i stosowanie procedur reagowania na zagrożenia, stałe podnoszenie kompetencji personelu, oraz edukacja uczniów (Fundacja Dzieci Niczyje, 2013). Wszystkie te działania powinny uwzględniać zjawisko sekstingu. W kwestiach technologicznych i proceduralnych po części tę potrzebę zagospodarowują działania podejmowane wobec problemu cyberprzemocy. Częstość nie podnoszą one jednak w wystarczającym stopniu kwestii komunikacji online o charakterze seksualnym, presji rówieśniczej związanej z sekstingiem, czy prześladowania z wykorzystaniem materiałów o charakterze seksualnym i wymagają w tym zakresie uzupełnienia.

Również edukacja personelu szkolnego, jak i samych uczniów powinna wyraźnie adresować problem sekstingu, nawet jeżeli po części byłby on wcześniej elementem profilaktyki cyberprzemocy. Cytowane wyżej wyniki badań brytyjskich w konkluzji zwracają uwagę, że programy edukacyjne dla uczniów powinny uwzględniać związek między zjawiskiem seksualizacji a problemem sekstingu oraz uwarunkowania płciowe i kulturowe problemu. Zwraca się

w nich uwagę na potrzebę przezwycięzania przez nauczycieli zakłopotania i niechęci wobec podejmowania tematu edukacji seksualnej w szkole, odejścia od stereotypu, że głównym źródłem zagrożeń o charakterze seksualnym dla dzieci i młodzieży są dorośli, podejmowania w kontekście problemu cyberprzemocy kwestii agresji rówieśniczej o charakterze seksualnym ze świadomością, że wśród uczniów są z dużym prawdopodobieństwem zarówno ofiary, jak i sprawcy takich zdarzeń. Ponadto z relacji młodych ludzi wynika, że preferują oni zajęcia na podstawie realnych przypadków (zaprezentowanych np. w formie filmu), bliskich ich codzienności, a nie wyszukanych materiałów prezentujących problem w sposób humorystyczny, zaskakujący czy szokujący. Nad naukę zasad i moralizowanie przedkładają oni rozmowę, dyskusję, wspólne wypracowywanie zasad. Wobec wyraźnych różnic w doświadczaniu sekstingu przez dziewczyny i chłopców warte rozważenia jest prowadzenie zajęć poświęconych temu problemowi w grupach z podziałem na płeć. Ponadto z uwagi na naturę problemu, ważne jest, by edukatorzy możliwie dobrze orientowali się w kwestiach dotyczących narzędzi i serwisów internetowych popularnych wśród uczniów (Phippen, 2012).

Nie do przecenienia w zakresie profilaktyki i reagowania na zjawisko sekstingu jest rola rodziców. Ważne, żeby mieli oni świadomość specyfiki tego problemu i podejmowali na jego temat rzeczowe rozmowy ze swoimi dziećmi, poruszające kwestie prywatności w sieci, możliwych konsekwencji rejestrowania i przesyłania materiałów o charakterze seksualnym, oraz reagowania na seksting. Z uwagi na powiązanie problemu z szerszym zjawiskiem seksualizacji, ważne, żeby w procesie wychowania rodzice znajdowali czas i chęci na rozmowy o seksualności, relacjach partnerskich, w których powinno się znaleźć miejsce na krytyczną ocenę wzorców płynących z sieci i innych przekazów medialnych. Ponadto wyposażenie dziecka w komputer z dostępem do internetu, a tym bardziej urządzenia mobilne, jak smartfon czy tablet powinno iść w parze z ustaleniem zasad korzystania z nich, w których należy uwzględnić kwestie wymiany prywatnych zdjęć i filmów, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów o charakterze erotycznym. Ważne, żeby kontakty dziećmi w tym zakresie były nacechowane troską i zrozumieniem, tak, aby dziecko czuło, że w sytuacji zagrożenia może się zwrócić do rodziców o pomoc bez obawy o ocenę i konsekwencje wychowawcze.

Rola dostawców usług internetowych również powinna być rozpatrywana pod kątem szerszego zjawiska seksualizacji, jak i samego problemu sekstingu. Z jednej więc strony popularne wśród młodzieży serwisy powinny unikać publikowania materiałów promujących bezkrytycznie kwestie seksualności, podmiotowe

traktowanie kobiet, uprzywilejowane traktowanie mężczyzn i inne wypaczone wzorce dotyczące relacji i kwestii seksualnych. Dostawcy sieci oraz urządzeń powinni zadbać o zapewnienie użytkownikom filtrowania i funkcji kontroli rodzicielskiej. Z drugiej strony popularne wśród dzieci i młodzieży serwisy online (społecznościowe, komunikacyjne) powinny udostępnić młodym użytkownikom ofertę pomocy (helpline), sprawne mechanizmy zgłaszania nadużyć oraz zapewnić szybkie i sprawne reagowanie na zgłaszane nadużycia.

Tymczasem dbałość serwisów o prywatność i bezpieczeństwo wizerunku młodych użytkowników opiera się głównie na samoregulacjach, wobec czego brak jest jednego standardu – różne serwisy oferują różny i często zmieniany zakres ochrony prywatności, nie wszystkie zapewniają pomoc i szybką reakcję na zgłoszone nadużycia. Sytuacja ta jest negatywnie oceniana przez młodych internautów (Phippen, 2012).

Bibliografia

- Abramowicz, D., Gruszczyńska, K. (2006). Po koszmarze w szkole Ania popełniła samobójstwo. Pobrane z: http://www.wiadomosci24.pl/artukul/po_koszmarze_w_szkole_ania_popelnila_samobojstwo_9862.html.
- Dolecki, K. (2008). Wyrok za nagie zdjęcia w sieci. Pobrane z <http://wyborcza.pl/1,76842,5108147.html#ixzz2xx7SRLfD>.
- EU NET ADB (2012), Fundacja Dzieci Niczyje. Badanie nadużywania Internetu przez młodzież w Polsce. Pobrane z: fdn.pl/sites/default/files/raport-eu-net-adb-pl-final.pdf.
- EU Kids Online final report. Pobrane z [http://www.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU_Kids_II_\(2009-11\)/EUKidsOnlineIIReports/Final_report.pdf](http://www.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU_Kids_II_(2009-11)/EUKidsOnlineIIReports/Final_report.pdf).
- Fundacja Dzieci Niczyje (2013). Szkolne standardy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online.
- Hoffman, J. (2011). A Girl's Nude Photo, and Altered Lives. Pobrane z: <http://www.nytimes.com/2011/03/27/us/27sexting.html?src=me&ref=homepage&r=3&>.
- Grzymikowski, M. (2013). Skandal seksualny w Łomży. Uczniowie wysyłają sobie nagie zdjęcia uczennicy. Pobrane z: <http://www.wspolczesna.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20130925/REG20/130929928>.
- Kazdin, C., Ibang, I. (2009). The Truth About Teens Sexting. Pobrane z <http://abc-news.go.com/GMA/Parenting/truth-teens-sexting/story?id=7337547>.

- Kirwil, L. (2014). Otrzymywanie i wysyłanie wiadomości o treści seksualnej, czyli o tym, co nazywamy sekstingiem. Rozpowszechnienie zjawiska wśród polskiej młodzieży w wieku 11–16 lat. Dane z badań EU Kids Online 2. Manuskrypt niepublikowany.
- Kaye, R. (2010). How a cell phone picture led to girl's suicide. Pobrane z: <http://edition.cnn.com/2010/LIVING/10/07/hope.witsells.story/index.html?iref=allsearch>.
- Livingstone, S., Haddon, L., Gorzig, A. (2012). Children, risk and safety on the internet: Research and policy challenges in comparative perspective. Policy Press at the University of Bristol.
- Lenhart, A. (2009). Teens and Sexting, Pew Research Center. Pobrane z: http://www.pewinternet.org/files/old-media/Files/Reports/2009/PIP_Teens_and_Sexting.pdf.
- Lounsbury, K., Mitchell, K. J., Finkelhor, D. (2011). The true prevalence of „sexting”. Crimes against children research Centre. Pobrane z: <https://www.unh.edu>.
- Makaruk, K. (2013). Korzystanie z portali społecznościowych przez młodzież. Wyniki badania EU NET ADB. *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 12(1), 67–79.
- Mitchell, K. J., Finkelhor, D., Jones, L. M., Wolak, J. (2012). Prevalence and Characteristics of Youth Sexting: A National Study. *Pediatrics*, 129(1), 13–20. DOI: 10.1542/peds.2011-1730.
- Mungin, L. (2012). Bullied Canadian teen leaves behind chilling YouTube video. Pobrane z: <http://edition.cnn.com/2012/10/12/world/americas/canada-teen-bullying/index.html?iref=allsearch>.
- NASK (2014). Prezentacja treści seksualnych przez młodzież poprzez wideoczaty. Pobrane z: <http://www.dyzurnet.pl/images/stories/PDF/raporty/mlodziez%20a%20wideoczaty.pdf>.
- O'Keeffe, G., Clarke-Pearson, K. (2011). The Impact of Social Media on Children, Adolescents, and Families. *Pediatrics*. Pobrane z: <http://pediatrics.aappublications.org/content/127/4/800.full>.
- Na straży sondaży (2013). Naga prawda o badaniu zachowań seksualnych młodzieży na wideoczatach.
- PAP (2010). Poznanemu przez Gadu-Gadu wysłała swoje nagie zdjęcia. Ten rozesłał je znajomym. Pobrane z: http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,126568,8564017,Poznanemu_przez_gg_wyslala_swoje_nagie_zdjecia__Ten.html.

- Phippen, A. (2012). Sexting: An Exploration of Practices, Attitudes and Influences. Pobrane z: http://www.nspcc.org.uk/Inform/resourcesforprofessionals/sexualabuse/sexting-pdf_wdf93254.pdf.
- Phippen, A. (2009). Sharing personal images and videos among young people. South West Grid for Learning & University of Plymouth, UK. Pobrane z: <http://www.swgfl.org.uk/taying-Safe/Sexting-Survey>.
- Pyżalski, J. (2009). Agresja elektroniczna dzieci i młodzieży – różne wymiary zjawiska. *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 8(1), 12–26.
- Polska The Times (2011). Chełm: Gimnazjalistka zrobiła striptiz przed internetową kamerką. Pobrane z: <http://www.polskatimes.pl/artykul/385474,chem-gimnazjalistka-zrobila-striptiz-przed-internetowa-kamerka,id,t.html>.
- Ringrose, J., Gill, R., Livingstone, S., Harvey, L. (2012). A qualitative study of children, young people and 'sexting'. A report prepared for the NSPCC.
- National Campaign to Prevent Teen and Unplanned Pregnancy (2009). Sex and Tech: Results from a survey of teens and young adults. Pobrane z: http://www.afim.org/SexTech_Summary.pdf.
- Temple, J. R., Jonathan, A. P., Van Den Berg, P., Le, V. D., McElhany, A., Temple, B. W. (2012). Teen Sexting and Its Association With Sexual Behaviors. *Arch Pediatr Adolesc Med*, 166(9), 828-833. DOI:10.1001/archpediatrics.2012.835.
- Walrave, M., Heirman, W., Hallam, L. (2013). Under pressure to sext? Applying the theory of planned behaviour to adolescent sexting. Pobrane z <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/0144929X.2013.837099>.
- Wolak, J., Finkelhor, D., Mitchell, K. J. (2012). How Often Are Teens Arrested for Sexting? Data From a National Sample of Police Cases. *Pediatrics*. Pobrane z: <http://pediatrics.aappublications.org/content/129/1/4.full.pdf>.
- Wyniki Badania Megapanel. Pobrane z: <http://www.pbi.org.pl/pl/wyniki-badania-megapanel/2014/02>.
- Yapp, R. (2012). Three-quarters of British children aged 10 own a mobile phone - twice as many as overseas. Pobrane z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2198450/Three-quarters-British-children-aged-10-mobile-phone--twice-overseas.html#ixzz358DpOqIL>.

Sexting among children and youth

Sexting is an act of sending sexual or pornographic materials via the internet or mobile phones or publishing them online. Depending on the definition and research methods,

the problem involves from a few percent up to 40 percent of children and young people. Although the majority of young people do not see it as threatening, sexting can be extremely hurtful, especially when private sexual materials are published online. Sexting is often accompanied by cyberbullying. The media have informed about suicides committed by victims of sexting. The problem is related to a broader phenomenon of sexualisation on the internet and in the media. Sexting usually occurs between young people who plan to form a relationship or already have a relationship; it is often seen as a “proof of love”. The group most affected by sexting is girls who are urged to engage in sexting activity by boys. The problem has an important legal aspect: some sexting behaviours may be regulated by the laws concerning child pornography. This phenomenon requires theoretical clarification, in-depth qualitative studies, and preventive efforts targeted at young people with the involvement of parents, professionals working with children, schools, and internet providers.

KEYWORDS:

SEXTING, CHILDREN, INTERNET, CYBERBULLYING, PREVENTION

Cytowanie:

Wojtasik, Ł. (2014). Seksting wśród dzieci i młodzieży. *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 13(2).

Artykuł jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa–Użycie niekomercyjne–Bez utworów zależnych 3.0 Polska.